NIPUN BHARAT
પાયાની સાક્ષરતા અને અંકજ્ઞાન

શિક્ષણનો અધિકાર
સમગ્ર શિક્ષા
સૌ ભણે, સૌ આગળ વધે

ધોરણ ૫

ચિત્રપોથી

વિદ્યાર્થીનું નામ _____ રોલ નંબર _____

શાળાનું નામ _____ વર્ગ _____

પ્રાથમિક-માધ્યમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા

❖ લાયકાત :-

☞ પ્રાથમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા:- ૫ થી ૮ ધોરણમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ

☞ માધ્યમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા:- ૯ થી ૧૨ ધોરણમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ

પ્રાથમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	વિષય
પેપર -૧	નેચર
પેપર -૨	ભાતચિત્ર
પેપર -૩	ચિત્રસંયોજન

માધ્યમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	વિષય
પેપર -૧	માનવસર્જિત પદાર્થ
પેપર -૨	ભાતચિત્ર
પેપર -૩	ચિત્રસંયોજન
પેપર -૪	અક્ષરલેખન

❖ ખાનગી / બહારના ઉમેદવારો માટેની લાયકાત :-

☞ **લાયકાત:-**

- પ્રાથમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા :- ઓછામાં ઓછું ધોરણ ૫ થી ૮ સુધીનો અભ્યાસ કરેલો હોવો જોઈએ.
- માધ્યમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા :- ઓછોમાં ઓછું ધોરણ ૯ થી ૧૨ સુધીનો અભ્યાસ કરેલો હોવો જોઈએ.
- બહારના ઉમેદવારો અટલે કે જેઓ ધોરણ ૫ થી ૧૨માં શાળામાં અભ્યાસ કરતા ન હોય તેવા ઉમેદવારોએ પ્રાથમિક કે માધ્યમિક ચિત્રકામ પરીક્ષા આપવી હોય તેવા ઉમેદવારો બહારના ઉમેદવાર (EXTERNAL CANDIDATE) તરીકે ઉમેદવારી નોંધાવી શકે છે.

(સ્રોત : પ્રાથમિક-માધ્યમિક ચિત્રકામ કક્ષા પરીક્ષા-2022 જાહેરનામું)

સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રીની અપેક્ષા

૨૧મી સદીની માંગ અને પડકારને પહોંચી વળતી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-૨૦૨૦માં બાળકોના સર્વાંગીણ વિકાસ માટેનું ઉત્તમ આયોજન આપવામાં આવેલું છે. માત્ર પાઠ્યપુસ્તક આધારિત જ નહિ પરંતુ જ્ઞાનાત્મક, સામાજિક, ભાવનાત્મક, નૈતિક, સાંસ્કૃતિક અને કલા વિકાસ પણ બહુ જરૂરી છે. NEP-૨૦૨૦ના બહુઆયામી વિકાસ માટે નિપુણ ભારત મિશનનો પણ પ્રારંભ કરવામાં આવેલો છે. બાળક સારો પ્રત્યાયનકાર બને, તેનો સ્વાસ્થ્યપ્રદ શારીરિક વિકાસ થાય અને વ્યક્તિગત શીખવાની કલા વિકસાવે તેવા પ્રમુખ ત્રણ હેતુઓને નિપુણ ભારત મિશન અંતર્ગત મહત્વનાં માનવામાં આવેલા છે. આ બધી બાબતોમાં રહેલા દિશાનિર્દેશો મુજબ અભ્યાસક્રમ અને વિષયવસ્તુની પસંદગી સાથે તેની પ્રવૃત્તિઓ શીખવા માટેની સાધન-સામગ્રી પર પણ ખાસ ભાર આપવામાં આવેલ છે. આમ, પાયાની શિક્ષણ ગુણવત્તા માટેનો પ્રમુખ આધાર વર્ગ અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયા, શીખવાની પદ્ધતિ અને સાધન-સામગ્રી ઉપર રહેલો છે. આ ધ્યાને લઇ અહીં શીખવાની બાબત તરીકે ચિત્રકલાના માધ્યમે ચિત્રપૂર્તિ, ચિત્રાંકન, રંગકામ, સર્જન, કલ્પના, જિજ્ઞાસા, તર્કયુક્ત વિચાર તથા માનસિક અને શારીરિક કૌશલ્ય સંવર્ધનની બાબતોને વણી લઇ વર્ષભર ચિત્રકામ માટેની આ ચિત્રપોથી નિર્માણ કરવામાં આવી છે.

નાના બાળકોનું જીવન અનેક અનુભવોથી ભરપુર હોવાથી તે સતત વિચારતા રહેતા હોય છે કે આમ કેમ થયું? આવું શાથી થયું? અને તેના જવાબો શોધવા માટે પ્રયત્નશીલ બનતા હોય છે. બીજી રીતે જોઈએ તો આ બધી બાબતો શીખવાના સહાયક પરિબળ તરીકે કામ કરતા હોય છે. વિષય સાથે અનુબંધિત રીતે શીખવાના ક્ષેત્રો જોઈએ તો વાર્તાઓ, જોડકણા, ગીતો, રમતો, નૃત્ય કરવું અને ચિત્ર દોરવા તે પણ શીખવાના સાધન તરીકે ઉભરી આવે છે. આ આશયથી આપવામાં આવેલી આ ચિત્રપોથી બાળકોને રંગો સાથે રમવા અને પોતાના મનોજગતની બાબતોને ચિત્ર દ્વારા આલેખિત કરવાની તકો પૂરી પાડશે. ચિત્રસર્જન દ્વારા કલ્પનાશક્તિનો વિકાસ અને લાગણીઓની અભિવ્યક્તિ સાથે સંવેદનનું પ્રગટીકરણ કરવામાં ચિત્રોનાં વિવિધ રંગો ઉપયોગી સાબિત થશે. કલા દ્વારા શિક્ષણ અભિગમ માટેની આ ચિત્રપોથી બાળકોને રસ-રૂચી અને આનંદ પૂરો પાડશે તેની મને ખાત્રી છે. રંગકામની દુનિયામાં આંગળીના ટેરવે ચિત્રજગતને કાગળ પર કંડારશો તેવી અભિલાષા.

ડૉ. રતનકંવર એચ. ગઢવીચારણ (*IAS*)

સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેકટર

સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

સચિવ, સમગ્ર શિક્ષાનો સંદેશ

બાળકોના જીવનની શરૂઆતના તબક્કે તેમના શારીરિક, બૌદ્ધિક, સામાજિક અને સાંવેગિક વિકાસના સર્વાંગીણ પાસાઓના વિકાસ માટે માતાપિતા સાથે શાળાની ભૂમિકા પણ ખૂબ અગત્યની છે. તેને આનંદ સાથે શીખવાની તકો પૂરી પાડે. પાઠ્ય સામગ્રી આધારિત વર્ગ શિક્ષણના અનુભવો સાથે તેના મનોજગતનાં ક્ષેત્રને પણ એટલી જ અગત્યતા આપવામાં આવે તેવું રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-૨૦૨૦માં દર્શાવેલ છે. શાસ્ત્રો અને ભાષાઓ સાથે બાળકોને તેની કલ્પના, અનુભવો, તર્ક, લાગણીઓ, સર્જનાત્મકતા, કલા અને કૌશલ્યના સંવર્ધન માટેના વિવિધ અનુભવો આપવા જોઈએ. હાલમાં આપણી શાળાઓના બાળકો વિષયના સઘન અધ્યયન-અધ્યાપન સાથે સંગીત, યોગ, વ્યાયામ, પુસ્તકાલય, પ્રયોગશાળા, પ્રવૃત્તિ કિટ અને કમ્પ્યૂટર જેવી ઉત્કૃષ્ટ સાધન સામગ્રીઓથી અધ્યયન કરી રહ્યા છે. આ સાથે કલા વિકાસ માટેની આ ચિત્રપોથી પૂરી પાડીને આપણે બાળકોની દરેક વિકાસાત્મક બાબતોની આપૂર્તિ કરી રહ્યા છીએ. આ ચિત્રપોથીમાં કલાના યોગ્ય વિકાસ માટે સુગ્રથિત આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. ચિત્રપોથીમાં રેખાંકનોથી શરૂ કરીને અક્ષર-શબ્દ લેખન, ભાતચિત્ર, સંયોજન ચિત્ર, પદાર્થ ચિત્ર, રંગ મિશ્રણ, પ્રાણી-પક્ષી, પશુ-પક્ષી, ફળ-ફૂલ જેવી પર્યાવરણીય બાબતો અને બાળવયના અનુભવ જગતની બાબતોને શિક્ષણ સાથે સાંકળી ચિત્રના માધ્યમે પૂરી પાડવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવેલ છે.

આ ચિત્રપોથી માત્ર રંગકામ તરીકે જ નહી પણ બાળકોમાં રહેલી રૂચિકર આવડતો અને તેના મનોજગતના ભાવસંવેદનાને રજૂ કરવાનું માધ્યમ બની રહે તેવો આશય રાખવામાં આવેલો છે. ચિત્રો માત્ર રંગ માટે જ નહિ પરંતુ બાળકોના સર્વગ્રાહી વિકાસ માટે વધુ ઉપયોગી બને તે માટે શિક્ષકો અને વાલીઓએ પણ આ ચિત્રપોથીમાં બાળકોની સાથે સતત જોડાયેલ રહેવું પડશે. બાળકોના ચિત્રો માત્ર કાગળ પરના રંગો જ નહિ પરંતુ આવતીકાલના નવ ભારતનાં ઘડતરનાં સ્વપ્નો જોતી નવી પેઢીના નાગરિકોની સ્વપ્નસૃષ્ટિ પણ છે તેને ધ્યાને રાખવું પડશે. વર્ગ અધ્યાપનમાં કલાને પણ અન્ય વિષયો જેટલું જ સ્થાન મળી રહે તે અપેક્ષા સહ સપ્તરંગી દુનિયામાં બાળકોની સાથે સુમધુર સફર માટેની શુભેચ્છાઓ.

મહેશ મહેતા

સચિવ

સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર

અનુક્રમણિકા

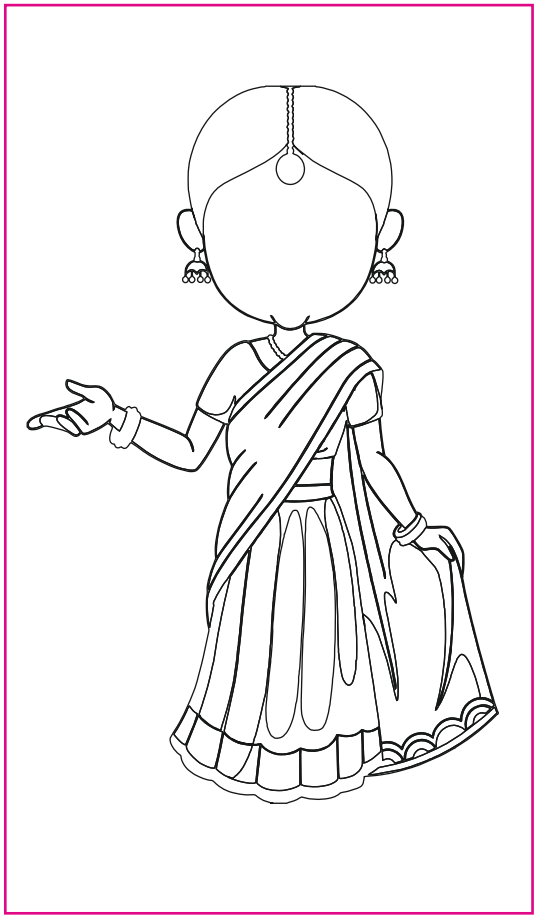
વિદ્યાર્થીનું નામ : _____ વર્ગ : _____ નંબર : _____

ક્રમ	વિષય	ચિત્રપોથી પાન નં.	તારીખ	શિક્ષકની સહી
૧	ચિત્ર અભ્યાસ	૩		
૨	ચિત્ર અભ્યાસ	૪		
૩	ચિત્ર અભ્યાસ	૫		
૪	કૅલીગ્રાફ - ગાણિતિક ભાતરચના	૬		
૫	કૅલીગ્રાફ - ગાણિતિક ભાતરચના	૭		
૬	ભાતચિત્ર - અલંકૃત આકારો	૮		
૭	પુનરાવર્તિત ભાતચિત્ર	૯		
૮	પદાર્થ ચિત્ર - છાયા પ્રકાશ	૧૦		
૯	પદાર્થ ચિત્ર - છાયા પ્રકાશ	૧૧		
૧૦	વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)	૧૨		
૧૧	પદાર્થચિત્ર	૧૩		
૧૨	ભાતચિત્ર	૧૪		
૧૩	ભાતચિત્ર	૧૫		
૧૪	ભાતચિત્ર (અલંકૃત) - રંગોળી	૧૬		
૧૫	ભાતચિત્ર - રંગોળી	૧૭		
૧૬	ચિત્ર સંયોજન (સર્જનાત્મક)	૧૮		
૧૭	ચિત્ર સંયોજન (સર્જનાત્મક)	૧૯		
૧૮	પ્રકૃતિચિત્ર (નેચર) - સુરજમુખીનું ફૂલ	૨૦		
૧૯	પ્રકૃતિચિત્ર (નેચર)	૨૧		
૨૦	અક્ષર લેખન	૨૨		
૨૧	અક્ષર લેખન	૨૩		
૨૨	ક્રાફ્ટ - કાગળકામ - કોલાઝવર્ક	૨૪		
૨૩	ક્રાફ્ટ - કાગળકામ - કોલાઝવર્ક	૨૫		

ક્રમ	વિષય	ચિત્રપોથી પાન નં.	તારીખ	શિક્ષકની સહી
૨૪	કૅલિગ્રાફિ - આકારો	૨૬		
૨૫	ભાતચિત્ર (સર્જનાત્મક)	૨૭		
૨૬	ભાતચિત્ર (સર્જનાત્મક)	૨૮		
૨૭	ભાતચિત્ર (સર્જનાત્મક)	૨૯		
૨૮	ફ્રીહેન્ડ	૩૦		
૨૯	ફ્રીહેન્ડ	૩૧		
૩૦	પદાર્થચિત્ર	૩૨		
૩૧	પદાર્થચિત્ર	૩૩		
૩૨	વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)	૩૪		
૩૩	વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)	૩૫		
૩૪	વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)	૩૬		
૩૫	રંગપૂરણી - ચિત્રસંયોજન	૩૭		
૩૬	પ્રકૃતિચિત્ર	૩૮		
૩૭	પ્રકૃતિચિત્ર	૩૯		
૩૮	કોલાઝવર્ક - દૃશ્યચિત્ર	૪૦		
૩૯	કોલાઝવર્ક - દૃશ્યચિત્ર	૪૧		
૪૦	અક્ષરલેખન	૪૨		
૪૧	અક્ષરલેખન	૪૩		
૪૨	શિક્ષક કહે તે મુજબ ચિત્ર દોરો	૪૪		
૪૩	શિક્ષક કહે તે મુજબ ચિત્ર દોરો	૪૫		
૪૪	શિક્ષક કહે તે મુજબ ચિત્ર દોરો	૪૬		
૪૫	તમને ગમતા ચિત્ર દોરો	૪૭		
૪૬	તમને ગમતા ચિત્ર દોરો	૪૮		

ચિત્ર અભ્યાસ

● ચિત્ર કેવી રીતે દોરવામાં આવે છે તે સમજો.

ક્રમ-૧

ક્રમ-૨

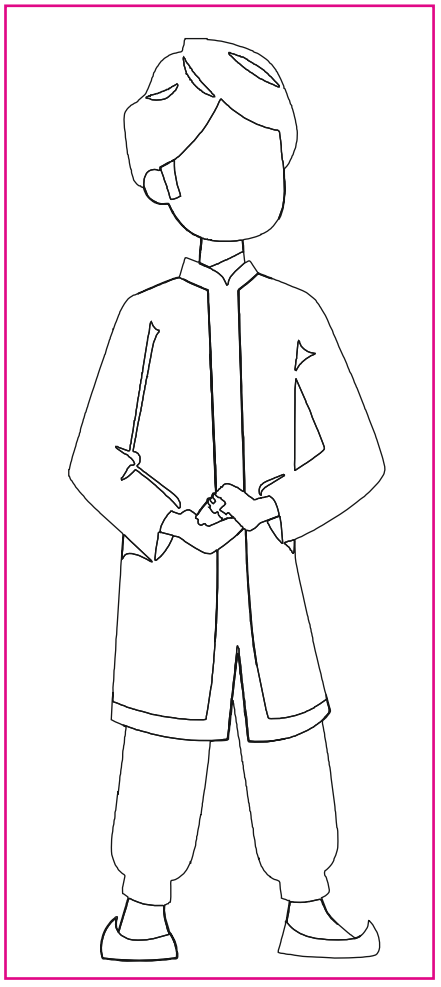

ક્રમ-૩

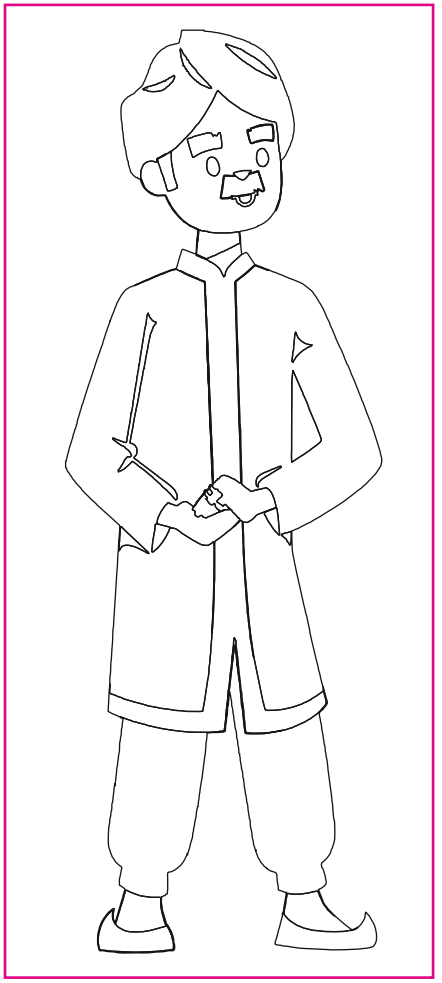
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ચિત્ર અભ્યાસ

● ચિત્ર કેવી રીતે દોરવામાં આવે છે તે સમજો.

ક્રમ-૧

ક્રમ-૨

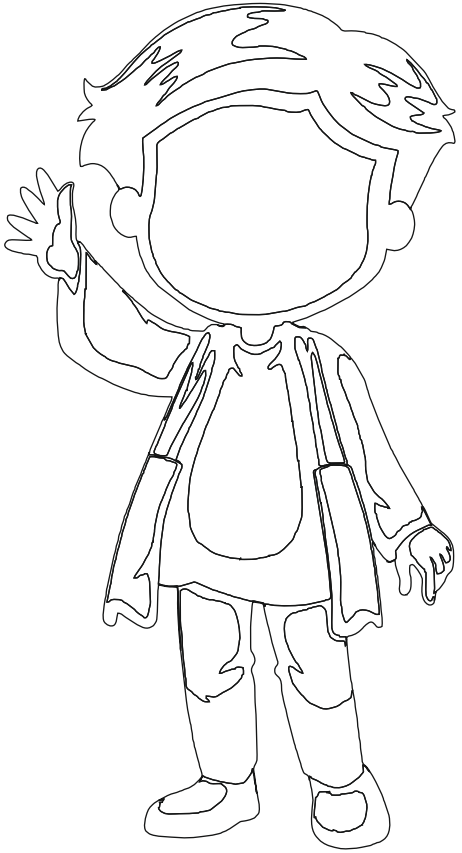

ક્રમ-૩

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ચિત્ર અભ્યાસ

● ચિત્ર કેવી રીતે દોરવામાં આવે છે તે સમજો.

ક્રમ-૧

ક્રમ-૨

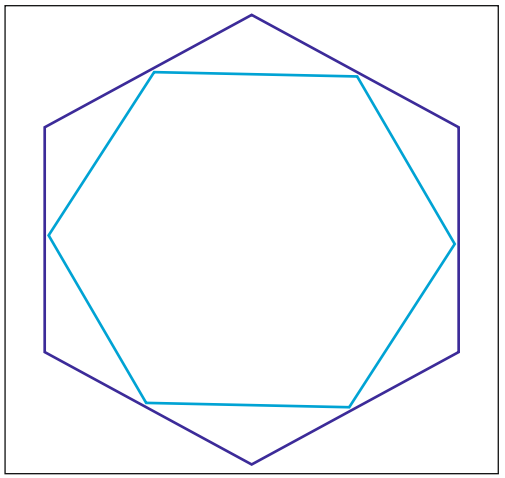
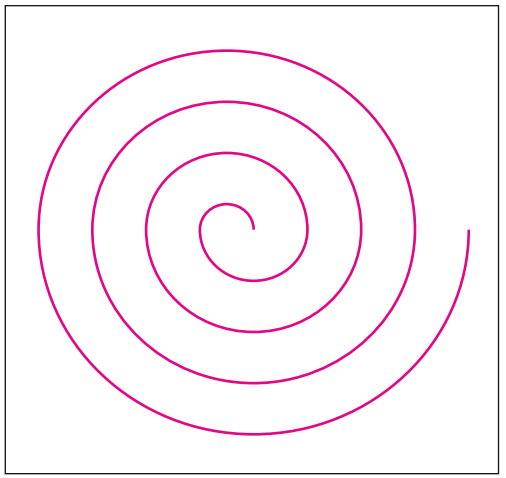
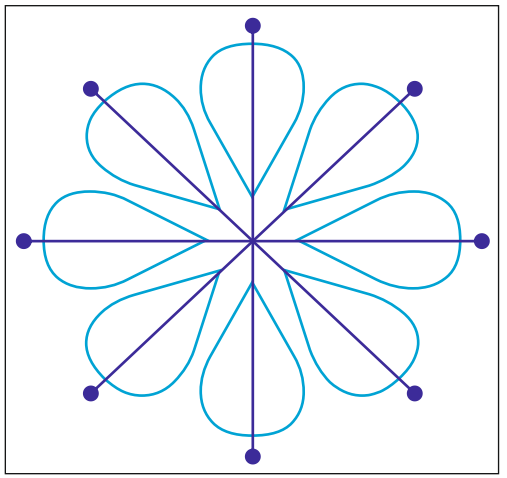
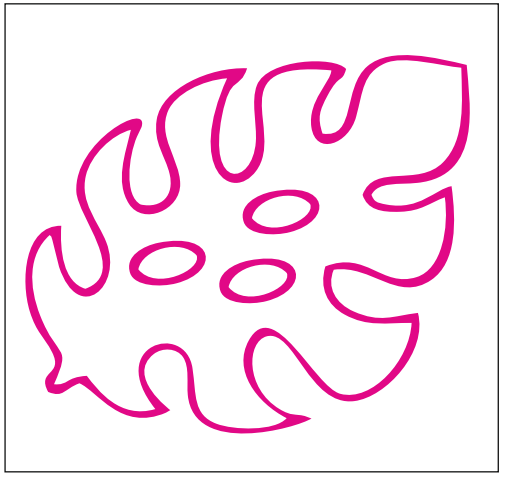
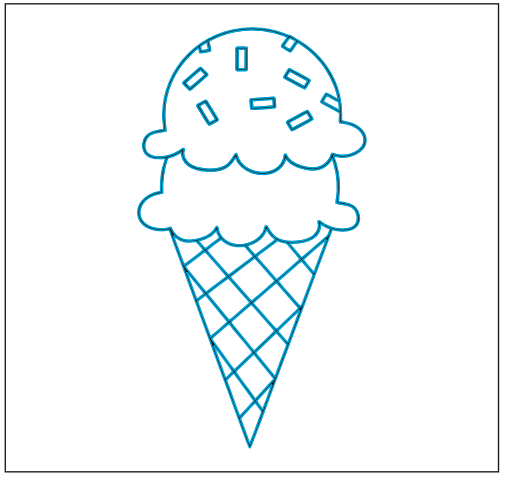
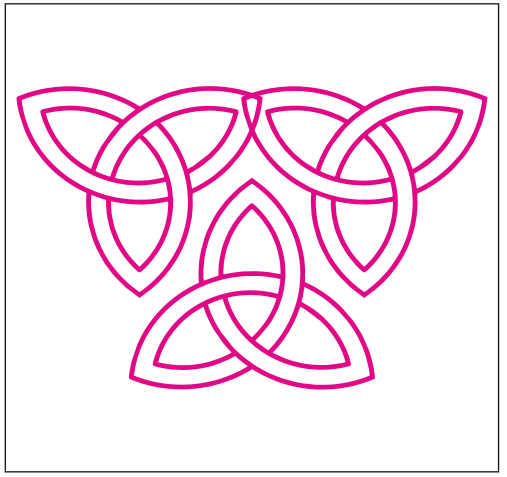

ક્રમ-૩

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

કેલિગ્રાફિ - ગાણિતિક ભાતરચના

- અહીં વિવિધ ગાણિતિક ભાતરચના આપેલ છે તેનો અભ્યાસ કરો.

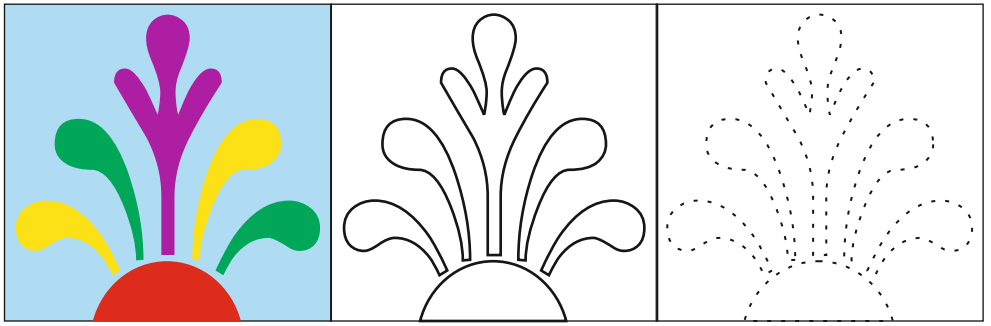
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

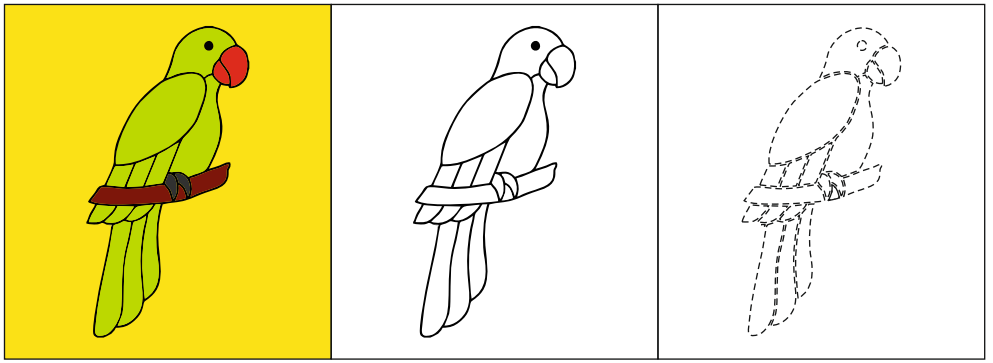
કેલિગ્રાફિ - ગાણિતિક ભાતરચના

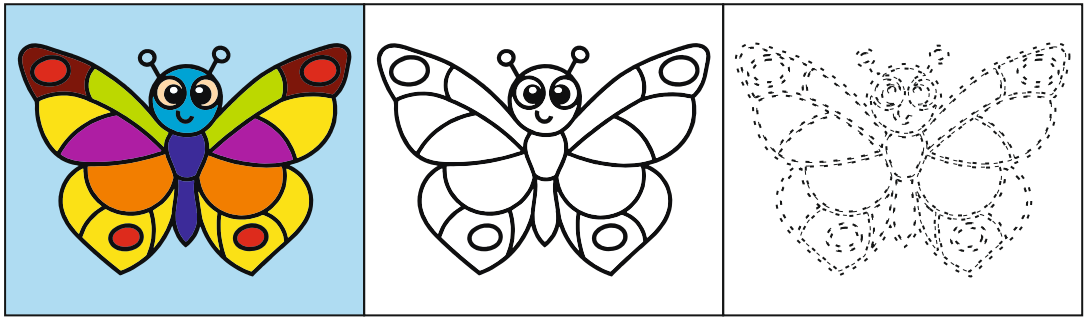
- બાજુના પાના ઉપર આપેલ ગાણિતિક ભાતરચના મુજબ અહીં આપેલ કોલમમાં ગાણિતિક ભાતરચના તૈયાર કરો.

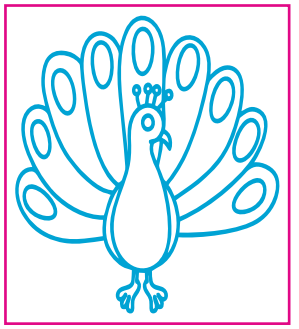
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

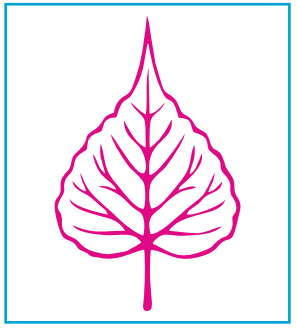
ભાતચિત્ર - અલંકૃત આકારો

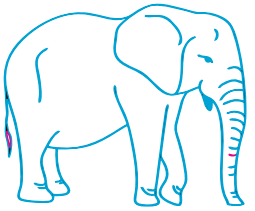

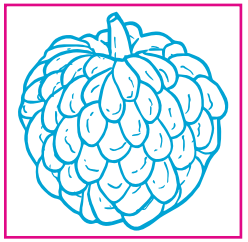

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

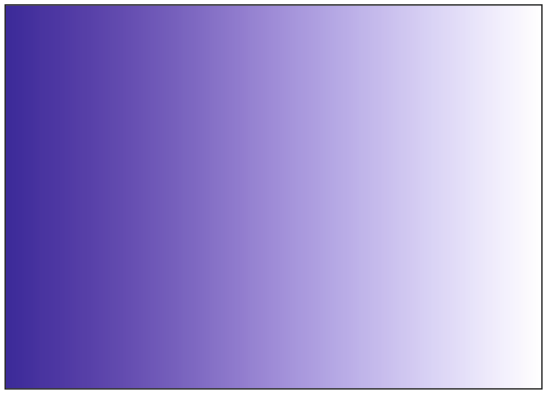
પુનરાવર્તિત ભાતચિત્ર

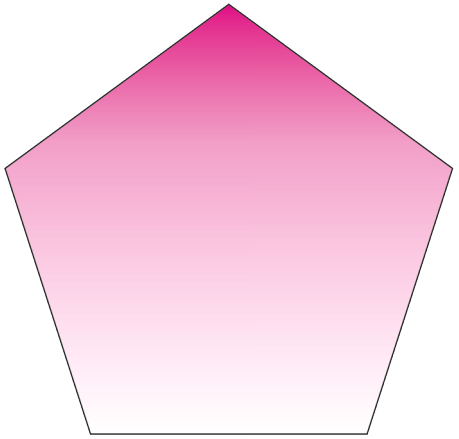
- તમારા શિક્ષક સૂચવે તે ભાતચિત્ર દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.
- બાજુના પાના ઉપર આપેલ ભાતચિત્રનો અભ્યાસ કર્યા બાદ અહીં આપેલ કોલમમાં તે પૈકીના ચાર ભાતચિત્રો દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

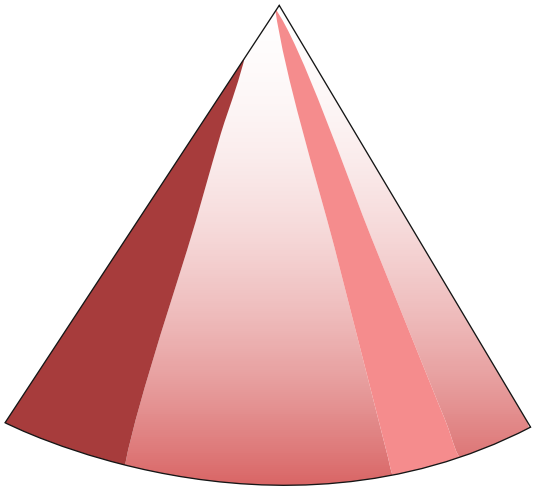
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

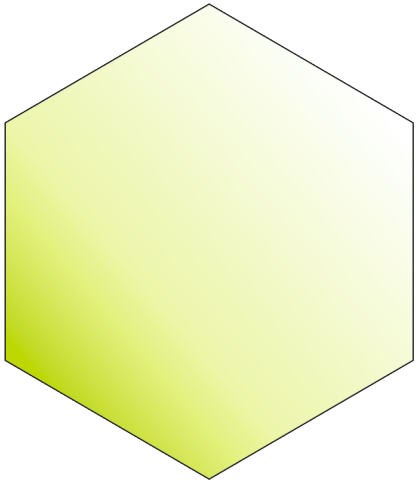
પદાર્થ ચિત્ર - છાયા પ્રકાશ

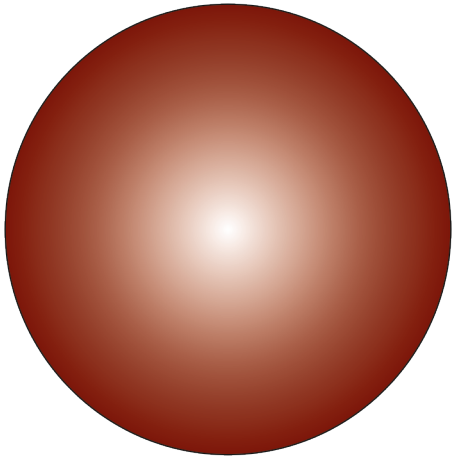
● અહીં ભૌમિતિક આકારોમાં છાયાપ્રકાશ દર્શાવેલ છે. તેનો અભ્યાસ કરો

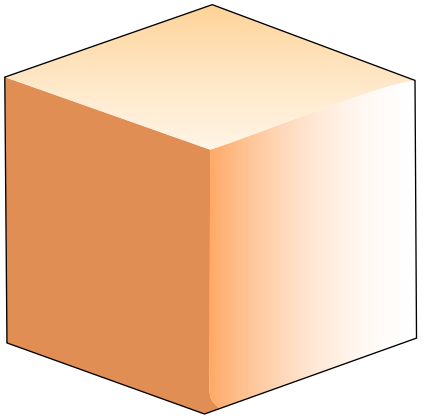

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

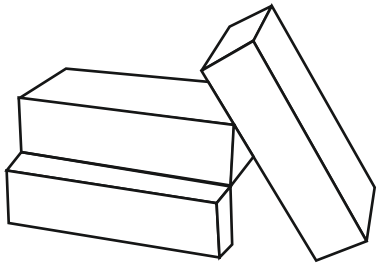
● આગળ દર્શાવેલ આકારોનો અભ્યાસ કરી અહીં તે મુજબના પદાર્થ ચિત્ર દોરો અને પેન્સિલ કલરથી છાયા પ્રકાશ દર્શાવો.

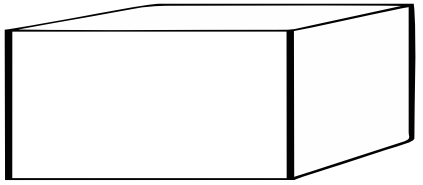
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

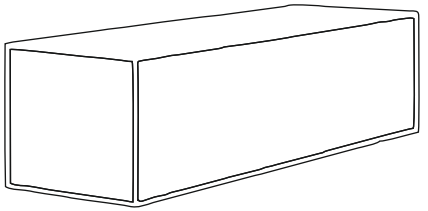
વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)

ઈંટ

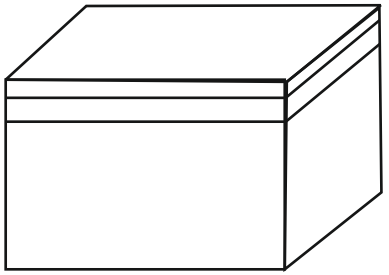

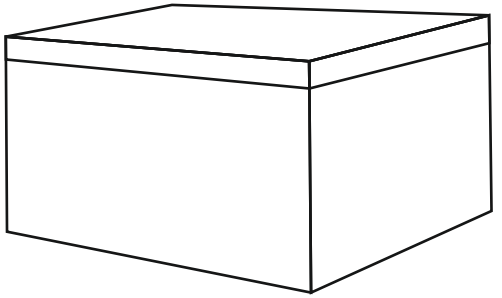

બોક્સ

● અહીં ઈંટ અને બોક્સનું પદાર્થચિત્ર દોરો અને તેમાં છાયાપ્રકાશ દર્શાવો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

પદાર્થચિત્ર

● અહીં પદાર્થ ચિત્ર આપેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી પદાર્થચિત્ર દોરો અને તેમાં પેન્સિલ છાયા પ્રકાશ દર્શાવો.

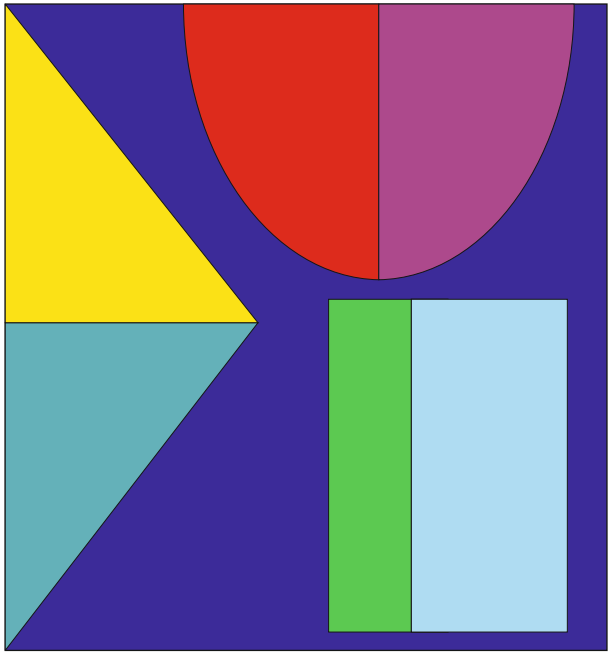

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ભાતચિત્ર

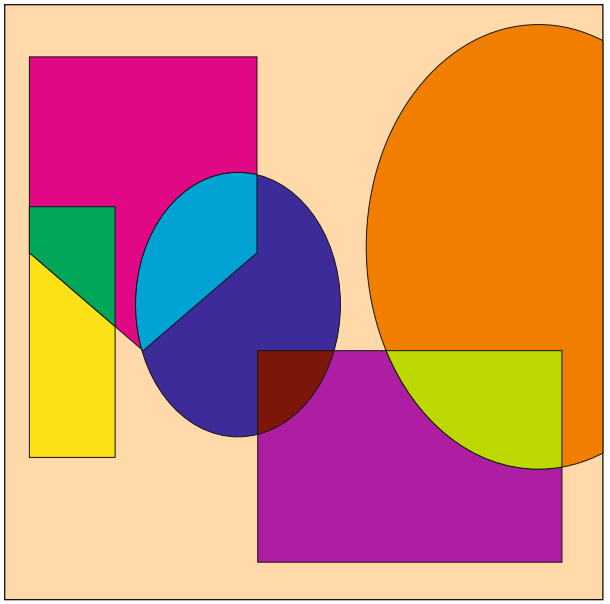
● અહીં આપેલ ભાતચિત્રનો અભ્યાસ કરી આપેલ જગ્યામાં ભૌમિતિક આકારો ઓવરલેપ કરી ભાતચિત્ર તૈયાર કરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ભાતચિત્ર

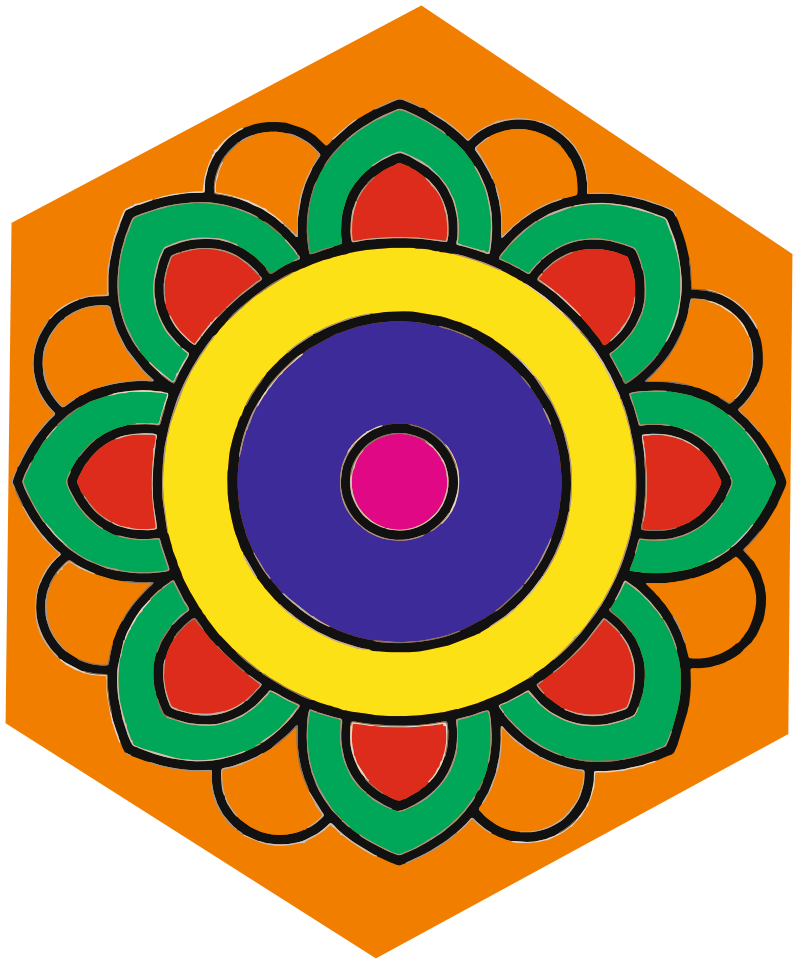
● અહીં આપેલ ભાતચિત્રનો અભ્યાસ કરી આપેલ જગ્યામાં ભૌમિતિક આકારો ઓવરલેપ કરી ભાતચિત્ર તૈયાર કરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ભાતચિત્ર (અલંકૃત) - રંગોળી

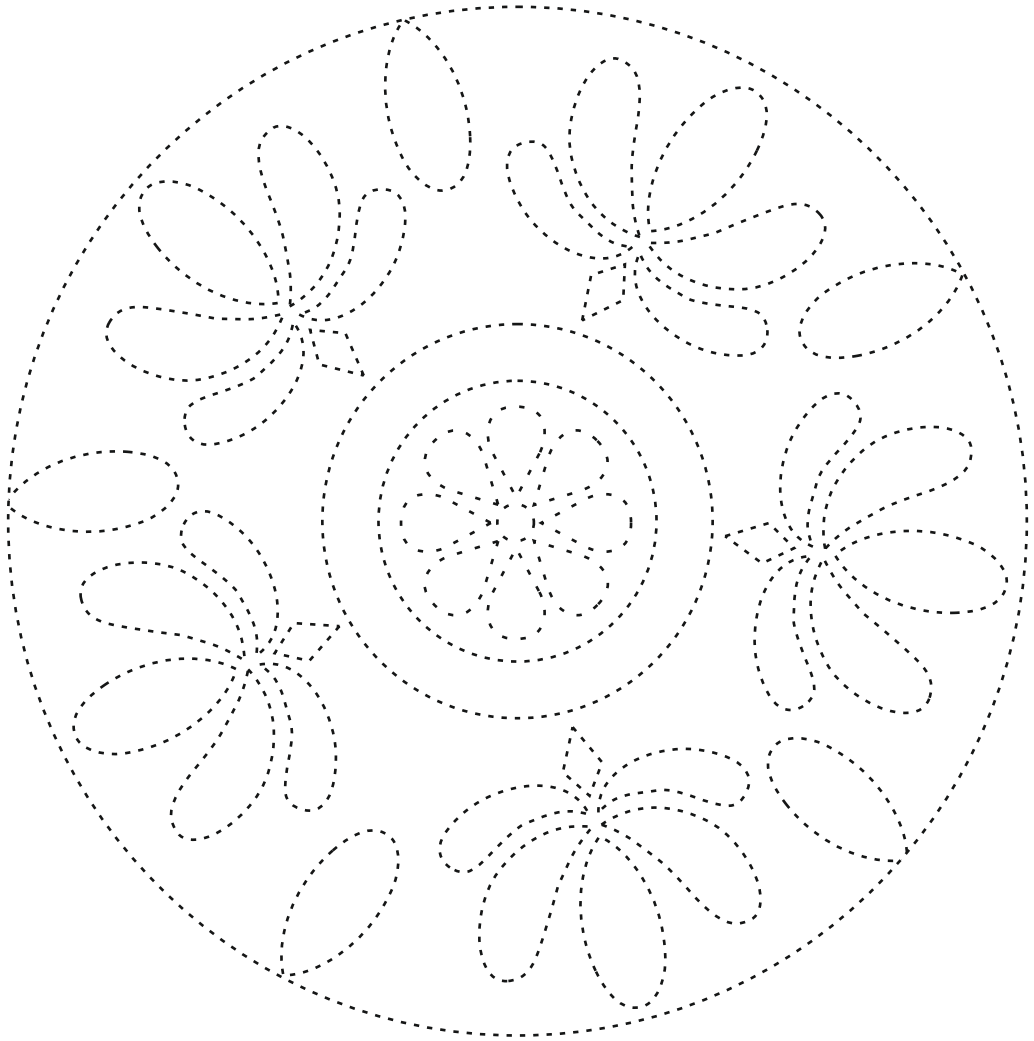
● અહીં રંગોળીનું ચિત્ર આપેલ છે તેનો અભ્યાસ કરી રંગોળી દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

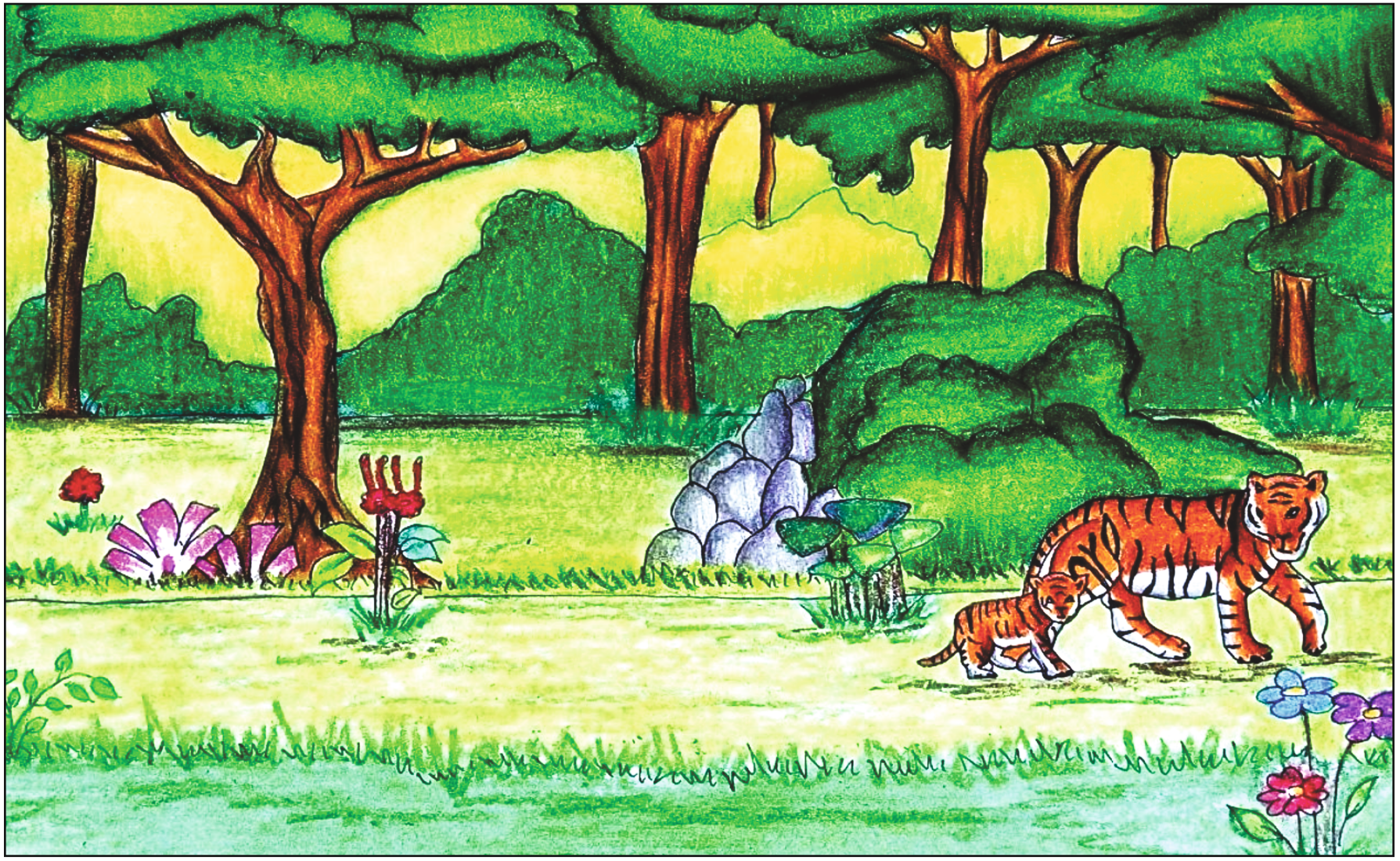
ભાતચિત્ર - રંગોળી

● અહીં વર્તુળમાં રંગોળીની રેખાકૃતિ આપેલ છે, રેખાકૃતિ પૂર્ણ કરી તેમા રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ચિત્રસંયોજન (સર્જનાત્મક)

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ચિત્રસંયોજન (સર્જનાત્મક)

- બાજુમાં પાનામાં આપેલ ચિત્રસંયોજનનો અભ્યાસ કરી અહીં ચિત્ર સંયોજન તૈયાર કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

પ્રકૃતિચિત્ર (નેચર) - સુરજમુખીનું ફૂલ

● અહીં પ્રકૃતિ ચિત્ર દર્શાવેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી સુરજમુખીનું ફૂલ - ચિત્ર દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

પ્રકૃતિચિત્ર (નેચર)

- શિક્ષકશ્રીની સુચના મુજબ પ્રકૃતિ ચિત્ર (નેચર) દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

અક્ષરલેખન

● અહીં અક્ષર લેખન આપેલ છે તેનો અભ્યાસ કરો.

વંદે માતરમ્

જય હિંદ

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

અક્ષરલેખન

- બાજુના પાનામાં અક્ષર લેખન કરેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી અહીં તમારા શિક્ષક કહે અથવા તમને ગમે તે અક્ષર લેખન કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ક્રાફ્ટ-કાગળકામ-કોલાઝ વર્ક

- અહીં કાગળકામ - કોલાઝ વર્ક દર્શાવેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ક્રાફ્ટ-કાગળકામ-કોલાઝ વર્ક

● બાજુના પાનામાં દર્શાવેલ ક્રાફ્ટ કાગળ કામ - કોલાઝવર્કનો અભ્યાસ કરી અહીં તે મુજબનું કોલાઝવર્ક તૈયાર કરો.

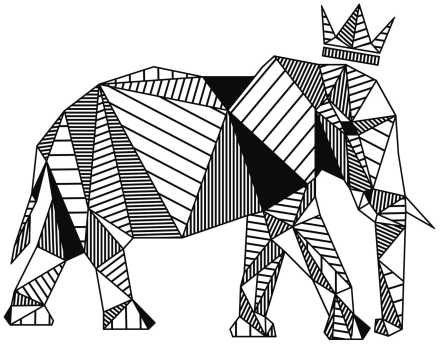
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

કેલિગ્રાફિ - આકારો

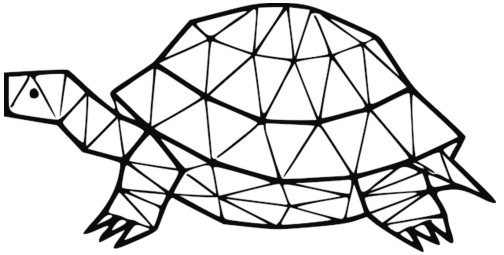
● અહીં આપેલ ચિત્રનો અભ્યાસ કરી તે મુજબનું કે ચિત્ર દોરો.

ઊંદર

પતંગીયુ

હાથી

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ભાતચિત્ર (સર્જનાત્મક)

- અહીં ભાતચિત્ર દર્શાવેલ છે તેનો અભ્યાસ કરી ભાતચિત્ર તૈયાર કરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ભાતચિત્ર (સર્જનાત્મક)

● અહીં આપેલ ભાતચિત્રનો અભ્યાસ કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ભાતચિત્ર (સર્જનાત્મક)

● બાજુના પાનામાં ભાતચિત્ર દર્શાવલે છે. તેનો અભ્યાસ કરી અહીં તે પ્રકારનું ભાતચિત્ર તૈયાર કરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ફ્રીહેન્ડ

● અહીં આપેલ ફ્રીહેન્ડનો અભ્યાસ કરો.

● અહીં સાડીના ફોલની ભાત દર્શાવી છે. તેમાં ભાતીગળ આકાર, અમૂર્ત આકાર તથા સ્કેચપેનથી દોરેલા ટેક્ષ્ચરનો ઉપયોગ થયો છે.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ફ્રીહેન્ડ

● બાજુના પાનામાં આપેલ ફ્રીહેન્ડનો અભ્યાસ કરી અહીં ફ્રીહેન્ડ દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

પદાર્થચિત્ર

● અહીં આપેલ પદાર્થચિત્રનો અભ્યાસ કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

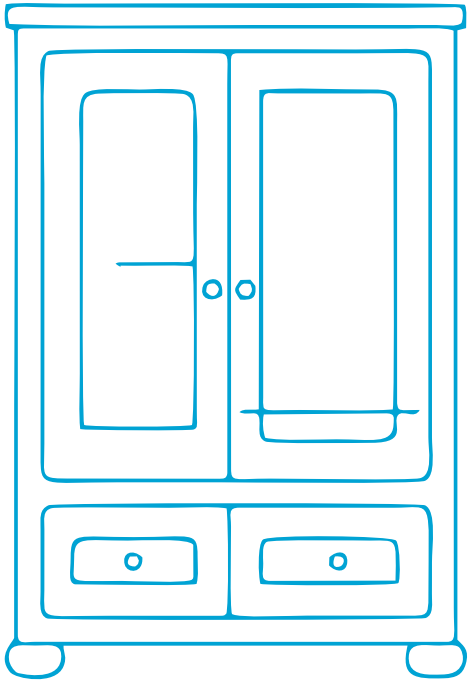
પદાર્થચિત્ર

- બાજુમાં આપેલ પદાર્થચિત્રનો અભ્યાસ કરી અહીં પદાર્થચિત્ર તૈયાર કરો અને તેમાં પેન્સિલથી છાયાપ્રકાશ દર્શાવો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)

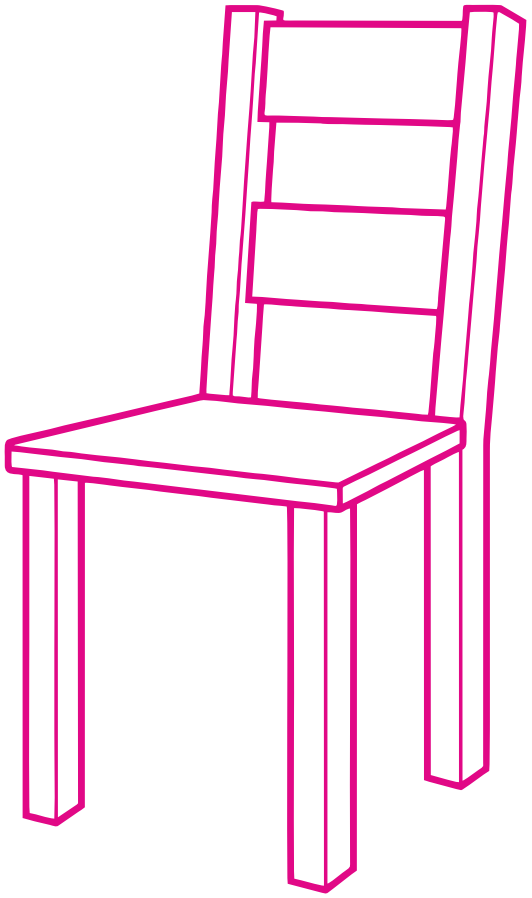
● અહીં ઘરમાં વપરાતી વસ્તુનું ચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)આપેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી નીચે આપેલ જગ્યામાં વસ્તુ ચિત્ર દોરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)

● અહીં ઘરમાં વપરાતી વસ્તુનું ચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)આપેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી નીચે આપેલ જગ્યામાં વસ્તુ ચિત્ર દોરો.

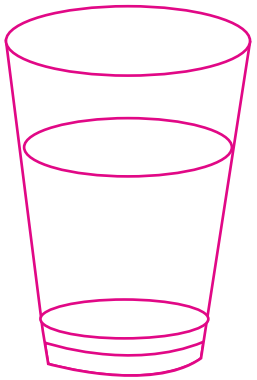

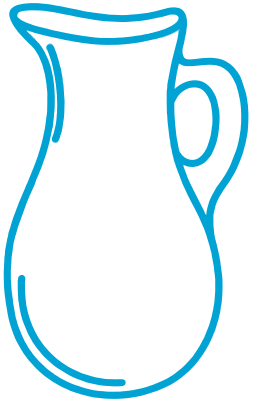
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)

- અહીં ઘરમાં વપરાતી વસ્તુનું ચિત્ર (પદાર્થચિત્ર)આપેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી નીચે આપેલ જગ્યામાં વસ્તુ ચિત્ર દોરો.

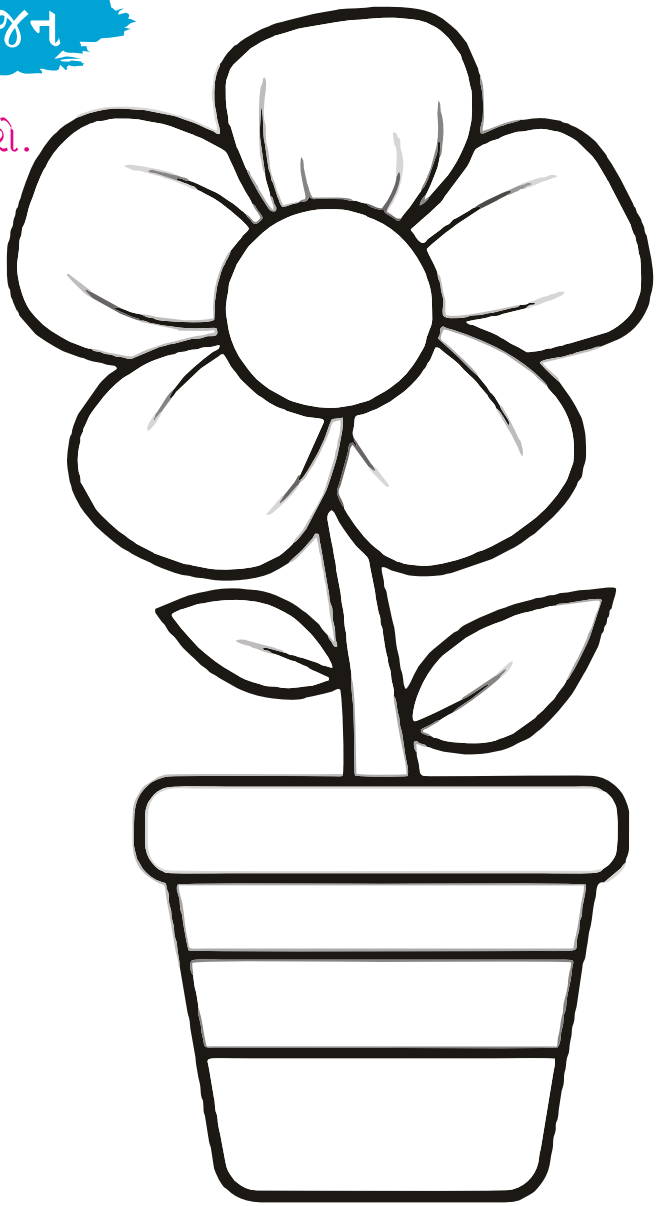

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

રંગપૂરણી - ચિત્રસંયોજન

● અહીં કુંડામાં ફૂલનું ચિત્ર આપેલ છે, તેનો અભ્યાસ કરી કુંડામાં અને ફૂલમાં રંગ પૂરો.

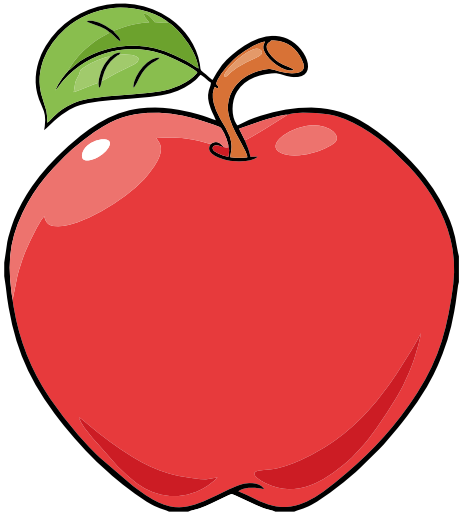

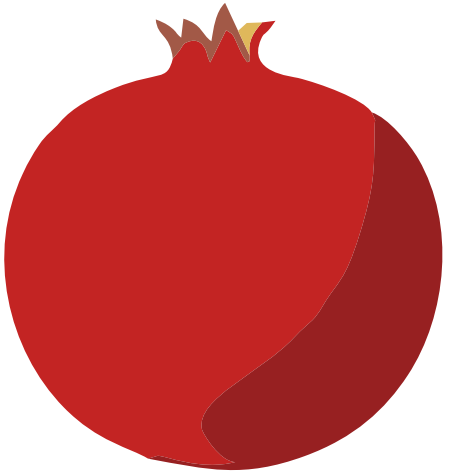

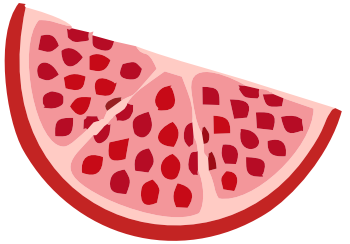
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

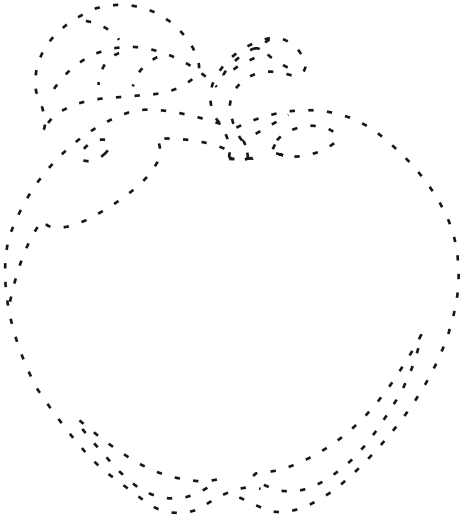
પ્રકૃતિચિત્ર

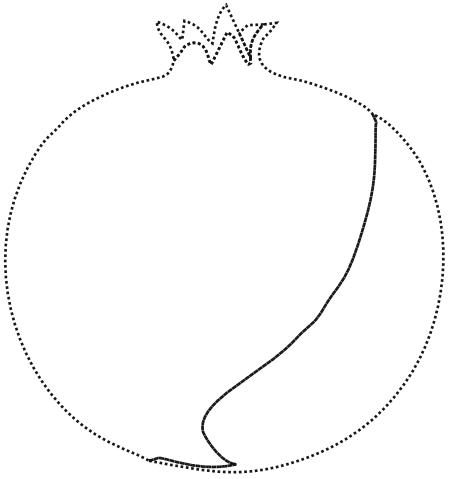
● અહીં પ્રકૃતિચિત્ર, ફળ દર્શાવેલ છે. તેનો અભ્યાસ કરી આપેલ રેખાકૃતિ પૂર્ણ કરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

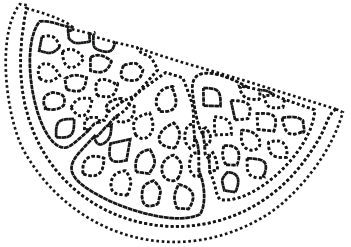

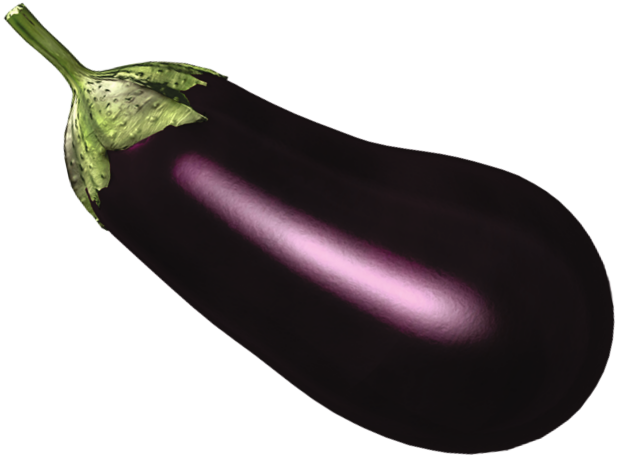

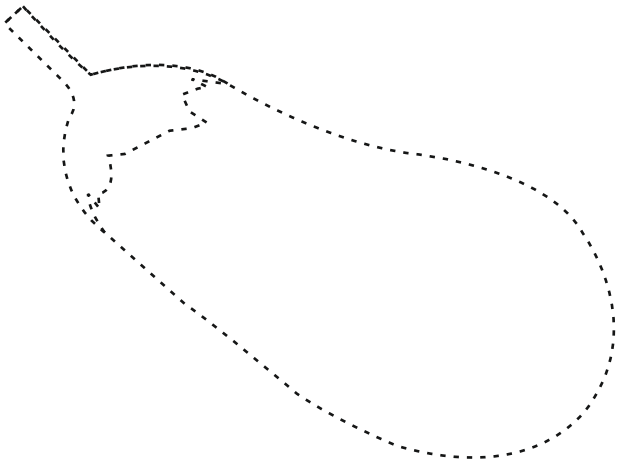
તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

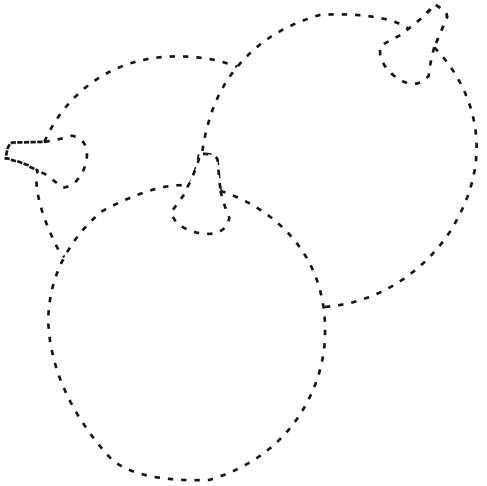
પ્રકૃતિચિત્ર

● અહીં પ્રકૃતિ ચિત્ર-શાકભાજી દર્શાવેલ છે. તેનો અભ્યાસ કરી આપેલ રેખાકૃતિ પૂર્ણ કરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

કોલાઝવર્ક - દૃશ્યચિત્ર

- અહીં કોલાઝવર્ક દર્શાવેલે છે. તેનો અભ્યાસ કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

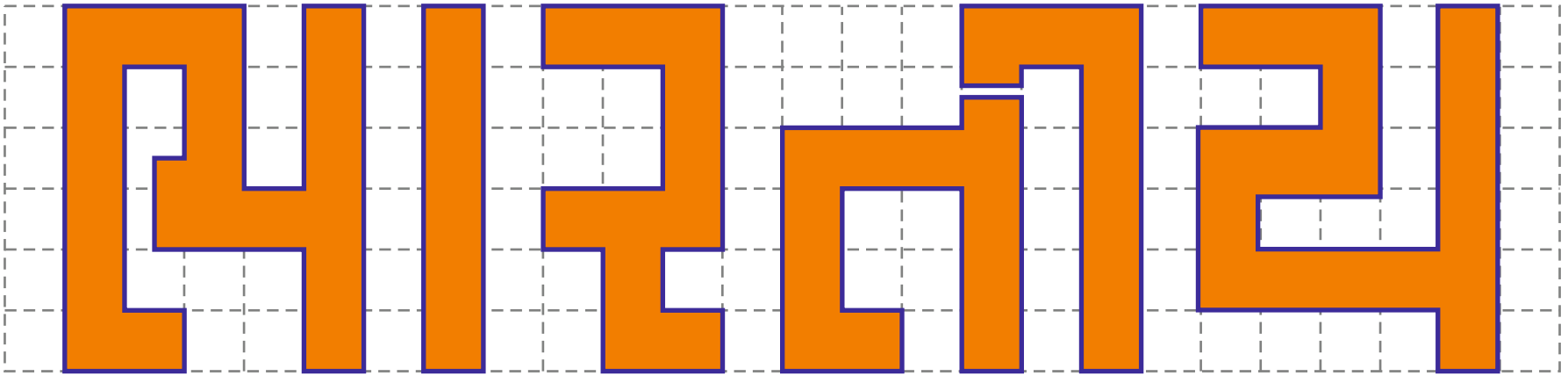
કોલાઝવર્ક - દૃશ્યચિત્ર

● બાજુમાં આપેલ કોલાઝવર્કનો અભ્યાસ કરી અહીં તે પ્રકારનું કોલાઝવર્ક તૈયાર કરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

અક્ષરલેખન

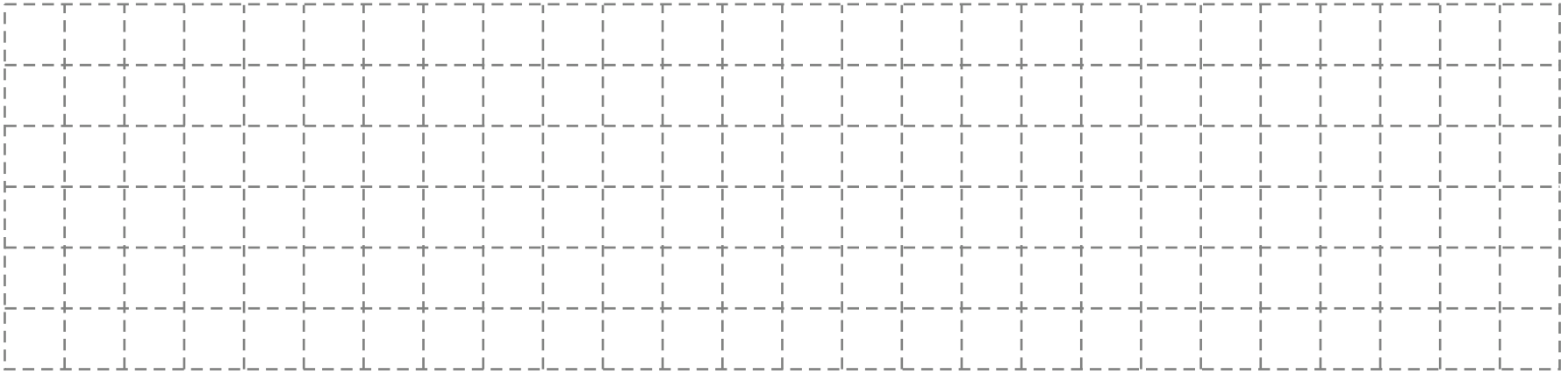
● અહીં અક્ષરલેખન આપેલ છે તેનો અભ્યાસ કરી નીચે આપેલ જગ્યામાં ભારતીય લખો.

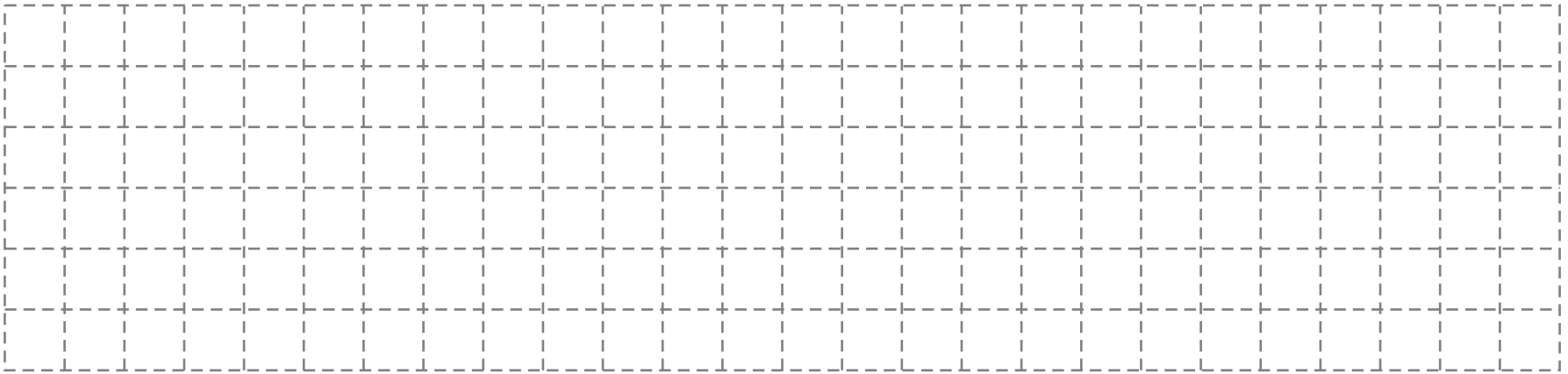

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

અક્ષરલેખન

● અહીં અક્ષર લેખન કરો અને તેમા રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

શિક્ષક કહે તે મુજબ ચિત્ર દોરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

શિક્ષક કહે તે મુજબ ચિત્ર દોરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

શિક્ષક કહે તે મુજબ ચિત્ર દોરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

તમને ગમતા ચિત્રો દોરી તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

તમને ગમતા ચિત્રો દોરી તેમાં રંગ પૂરો.

તારીખ : _____ શિક્ષકની સહી: _____

ચિત્રપોથીની સફરના પ્રારંભે...

શિક્ષકો અને વાલી મિત્રો,

અન્ય વિષયની જેમ જ કલાને પણ એક વિષય તરીકે અગત્યનો દરજ્જો મળી રહે તે હેતુસર નિર્માણ થયેલી આ ચિત્રપોથીના ઉપયોગ દરમ્યાન નીચેની બાબતોની ખાસ કાળજી લેવા વિનંતી છે.

- દરેક ચિત્રની શરૂઆત કરતા પહેલા બાળકોને તેમાં શું વિષયવસ્તુ રહેલું છે અને તે ચિત્ર આપવાનો અભિગમ કયો છે તેની ચર્ચા બાળકો સાથે કરવી જોઈએ.
- કેટલાક ચિત્રો બાળકોના મનોજગતમાં આવતા વાર લાગતી હોય છે તેના માટે બાળકોને તેવા પ્રકારના અનુભવો પુરા પાડવા જોઈએ કે માહિતી સભર વાતચીત કરવી જોઈએ.
- આ ચિત્રપોથીનો ઉદ્દેશ ભાષાશિક્ષણના મહત્વના કૌશલ્ય "લેખન"ની પૂર્વ તૈયારી માટે છે. આથી બાળક જ્યારે કલર પૂરે ત્યારે હાથના નાના - મોટા સ્નાયુ તથા મગજની એકાત્મતાની પ્રક્રિયા થાય છે. તેથી શરૂઆતમાં ખૂબ ચોક્સાઈની અપેક્ષા રાખવી યોગ્ય નથી.
- શરૂઆતના ચિત્રોમાં મીણિયા કલરનો ઉપયોગ કરવો અપેક્ષિત છે. ક્રમશ: પેન્સિલ કલરનો ઉપયોગ કરી શકાય.
- ચિત્રકામને વર્ગ અધ્યાપન પ્રક્રિયાનો અગત્યનો ભાગ બનાવવા માટે વિષયની જેમ જ સપ્તાહમાં તાસ ફાળવવા જોઈએ જેથી યોગ્ય ચિત્રકામ થઇ શકે.
- ગૃહકાર્ય સ્વરૂપે આપેલા ચિત્રકામનું દરેક બાળકનું વ્યક્તિગત મૂલ્યાંકન થાય તે કાળજી લેવી જોઈએ. થયેલ કાર્યની રજૂઆત બાળકો જાતે કરે તે ઇચ્છનીય હોવાથી તેમના દરેક ચિત્રોને નિદર્શન માટેનો પૂરતો સમય આપવો જોઈએ.
- આ ચિત્રપોથીમાં વોટર કલર, સ્ટેમ્પપેડની શાહી અને ગુંદર વડે થતા કોલાઝ બાદ તેને યોગ્ય રીતે સૂકાવા દેવા જેથી તેના પાનાઓ ચોંટે નહીં કે ગંદા ન થાય.
- આ ચિત્રપોથીના ચિત્રો સિવાય માટીકામ પર રંગકામ, રૂ, લાકડાનો વ્હેર, કલરનો પાઉડર લગાવી શકાય તે માટે અલગથી આયોજન કરવું. આ પ્રકારનું કાર્ય આ ચિત્રપોથીમાં ન કરવું.
- ચિત્રપોથીના મોટાભાગના ચિત્રો અભ્યાસક્રમના વિષયો સાથે સુસંગતતા છે. આ અનુબંધિતતા પણ બાળકોને જણાવવી જોઈએ. જેથી ચિત્રો માત્ર ઈત્તર પ્રવૃત્તિ તરીકે નહીં પરંતુ શીખવાના સહાયક ભાગ તરીકે જોવાની દૃષ્ટિ કેળવાય.
- પ્રકૃતિ અને પદાર્થ ચિત્રોના કામ માટે વર્ગમાં જ વસ્તુઓ ગોઠવી આયોજન કરી આવા અનુભવો પુરા પાડવા જોઈએ.

NIPUN BHARAT
પાયાની સાક્ષરતા અને અંકજ્ઞાન

શિક્ષણનો અધિકાર
સમગ્ર શિક્ષા
સૌ ભણે, સૌ આગળ વધે

ધોરણ ૫

ચિત્રપોથી

GCERT
ગુજરાત શૈક્ષણિક
સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ
ગાંધીનગર

શિક્ષણનો અધિકાર
સમગ્ર શિક્ષા
સૌ ભણે, સૌ આગળ વધે
ગુજરાત શાળા શિક્ષણ પરિષદ
સમગ્ર શિક્ષા
સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર.

આ સામગ્રી સમગ્ર શિક્ષા, ગાંધીનગર તરફથી વિનામૂલ્યે આપવામાં આવેલ છે. (વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫)